

ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS I STOCKHOLM

SAMMANKOMST

DEN 23 FEBRUARI 1889.

Sedan ordföranden, prof. O. SANDAHL helsat ledamöterna välkomna, erinrade han om den stora förlust, som Föreningen lidit genom hedersledamoten, lektor AUGUST EMIL HOLMGRENS död på det föregående årets sista dag. Med några hjärtliga ord framhöll ordf. HOLMGRENS stora betydelse för i synnerhet den svenska entomologien. En utförligare nekrolog skulle i tidskriften införas.

Följande nya ledamöter hade invalts i föreningen.

På förslag af lektor SPÅNGBERG och konservator KOLTHOFF:

Studenten hr ROBERT BÜNZOW (Stockholm);

på förslag af prof. AURIVILLIUS:

Fil. kand. hr HARALD SCHÖTT (Upsala);

på förslag af konservator LAMPA:

Veterinären hr LARS JOHAN FREDBERG (Mellerud)

och på förslag af apot. hr THEDENIUS:

Farmacie studiosus hr JOHN PERSSON (Stockholm).

Därefter upplästes revisorernas berättelse, som var af följande lydelse:

Revisionsberättelse för år 1888.

Undertecknade, som vid Entomologiska Föreningens sammanträde den 14 sistlidne december utsågos att revidera räkenskaperna för år 1888, få efter verkställt uppdrag afgifva följande berättelse.

A. F. REGNELLS fond, P. F. WAHLBERGS fond och Ständiga Ledamöters fond, hvarifrån räntorna öfverförts till Allmänna kassan, hade under året icke vunnit någon förökning samt utgjorde respektive 2,000, 2,000 och 1,100 kronor.

OSKAR SANDAHL'S fond, hvilken vid årets början utgjorde 2,302 kr. 45 öre, och hvars räntor likaledes öfverförts till Allmänna kassan, har vunnit en tillökning af 71 kr. och uppgick således vid årets slut till 2,373 kr. 45 öre. Nämda tillökning har uppkommit genom följande gåfvomedel: af sällskapet Fauna 50 kr., af fröken D. PETERSEN 10, af fröken S. von POST 5 och af kyrkoherden H. D. J. WALLENGREN 6; tillsammans 71 kronor.

Af det sagda framgår, att de fyra förenämde fonderna vid årets slut tillsammans utgjorde 7,473 kr. 45 öre.

Ställningen i Allmänna kassan utvisas af följande öfversigt.

Debet.

Behållning vid årets början	529: 83
<i>Inkomster:</i>	
Under året influtna årsafgifter:	
5 st. för 1887	30: —
231 » » 1888	1,386: —
1 » » » å 10 francs	6: 89
	<u>1,422: 89</u>
Räntor från förenämde 4 fonder	442: 19
Behållning å försålda exemplar af tidskriften	66: 11
Försålda separater ur biblioteket	22: 40
	<u>1,953: 59</u>
	Summa 2,483: 42

Kredit.

Utgifter:

För framställandet af årgången 1888 af tidskriften:	
Tryckning, papper och häftning	922: 52
Illustrationer	104: —
	<u>1,026: 52</u>
Utsändning af tidskriften till in- och utlandet	82: 75
Brefväxling, brevkort m. m.	28: 08
Blankett-tryck m. m.	32: —
Bokinköp för biblioteket	35: —
Inbindning af böcker	63: 84
Arvode till distributören	50: —
Diverse	21: 40
Betalt d. 31 dec. 1888 bibliotekskassans skuld till Oskar Sandahls fond	431: 07
Omkostnader för »Entomologisk Latinsk-Svensk ordbok af Claes Grill» (500 ex.):	
Tryckning, papper och häftning	436: 55
Annonser	10: 60
	<u>447: 15</u>
Afgår för 23 försålda exemplar	46: —
	<u>401: 15</u>
Behållning vid årets slut	2,171: 81
	<u>311: 61</u>
	Summa 2,483: 42

Antalet ledamöter utgjorde den 14 sistlidne december 277, hvaraf 252 betalande, hvadan årsafgifternas belopp enligt denna beräkning uppgår till 1,512 kronor.

Till behållningen vid årets slut höra äfven, ehuru ej af oss inräknade i föregående räkenskapsöfversigt, ett mindre antal resterande årsafgifter, restupplagen af tidskriften och GRILLS ordbok samt för försäljning afsedda, men ännu ej realiserade separater ur biblioteket.

Bland Allmänna kassans utgifter äro detta år upptagna två betydande poster af tillfällig natur. Beträffande den förra af dessa, nämligen betalandet af bibliotekskassans skuld till OSKAR SANDAHL'S fond, må vi erinna därom, att vi i förra årets revisionsberättelse alternativt framhöllo, att denna åtgärd torde kunna vidtagas, om ej hela den då befintliga behållningen i Allmänna kassan pröfvades vara behöflig för kassans utgifter. Då nu styrelsen beslutit den ifrågasatta åtgärden och i sammanhang därmed låtit bibliotekets kassakonto utgå ur räkenskaperna, har därigenom vunnits en afsevärd förenkling af dessa, utan att Allmänna kassans ställning därigenom i själfva verket försämrats, i ty att de inkomster, som förut ingingo till bibliotekskassan och användes till afbetalning å dess skuld, numera ingå direkt till Allmänna kassan. — Den andra af de åsyftade posterna, nämligen för GRILLS ordbok, har tillkommit i enlighet med beslut af styrelsen, hvilken med rätta, såsom oss synes, önskat möjliggöra utgifvandet af detta förtjänstfulla och för många af entomologiens idkare säkerligen välkomna arbete. Det är att hoppas, att utgiften skall blifva — åtminstone till större delen — betäckt genom försäljning af ordboken, i den mån kännedomen om dess tillvaro blir spridd, hvartill dock en flitig annonsering i tidskriften torde vara behöflig. — Det må tilläggas, att behållningen i Allmänna kassan visserligen minskats under året med 218 kr. 22 öre, men att den, om nämnda två tillfälliga utgifter ej förekommit, skulle i stället hafva ökat med 614 kronor. Ställningen synes oss således kunna betecknas såsom fullt tillfredsställande.

I förra revisionsberättelsen framhöllo vi med afseende på tryckningskostnaden för tidskriften, att en väl stor del af texten vore i årgången 1887 upptagen af de franska resumeerna. I anledning därpå böra vi nämna, att dessa resumeer upptaga i årgången 1888 endast inemot 14 sidor (mot 42 i den förra).

Föreningens säkerhetshandlingar hafva af oss inventerats och befunnits vara i vederbörligt skick samt öfverensstämma med de i styrelsens protokoller därom antecknade beslut. Räkenskaperna äro i god ordning och med tillhörande verifikationer försedda, hvadan vi på grund af sålunda verkställd granskning tillstyrka Entomologiska föreningen att bevilja styrelsen full ansvarsfrihet för dess förvaltning under år 1888. Därjämte få vi, på grund af tagen kännedom om styrelsens verksamhet, med synnerligt nöje framhålla, hurusom föreningens arbetschef och styrelsen i dess helhet med samma oförtrutna och uppoffrande nit, som förut, vårdat föreningens angelägenheter.

Stockholm den 22 februari 1889.

Gottfried Hofgren.

Simon Nordström.

I enlighet med revisorernas förslag erhöi styrelsen och kassa-förvaltaren med tacksamhet ansvarsfrihet för 1888 års förvaltning.

Sedermera föredrogos de vid sammankomsten den 14 dec. 1888 väckta förslagen till vissa ändringar i föreningens stadgar, hvilka enhälligt godkändes.

Prof. CHR. AURIVILLIUS meddelade ett af honom nyligen gjordt rön, som ådagalade, att en hos honom i februari nykläckt *Sphinx Elpenor L.*, hvilken under vanliga förhållanden, då han i fria naturen endast förekommer under sommaren, aldrig kan vara utsatt för någon strängare köld, eger förmåga att, fastän utsatt under 8 dagars tid för en köldgrad af — 6° till — 10° och alldeles stel af densamma, åter qvickna till lif, då han intages i värme.

Med anledning af detta märkliga rön uppstod ett meningsutbyte mellan flere af ledamöterna rörande det kända förhållandet att insektslarver, som öfvervintra i det fria, kunna vara alldeles stelfrusna, så att de till och med lätt kunna brytas tvärt af, men att dessa larver, när värme åter inträder och de för öfrigt äro oskadade, ånyo komma till lif igen. Konservator LAMPA framhöll, att den hos allmänheten rådande åsigten, att frost och kallt väder skulle döda insektslarver i mängd, så att deras härjningar på grund däraf skulle minskas, icke torde vara så alldeles säkert grundad i naturen.

Prof. CHR. AURIVILLIUS redogjorde sedan för den amerikanska entomologen SAMUEL H. SCUDDERS storartade arbete: »*The Butterflies of the Eastern United States and Canada with special reference to New England.*» Detta arbete utmärker sig genom den vidlyftigaste noggranhet med afseende på snart sagdt alla möjliga förhållanden under de olika utvecklingsstadierna hos fjärilarne, eller den grupp af insekter, som arbetet afhandlar. Förf. har bland annat påvisat, huru olikheter i äggens form äro utmärkande för olika fjärilsslågten, men att däremot likheten mellan larver icke alltid betecknar förvandtskap mellan de fullbildade fjärilarne. Prof. A. framhöll det anmärkningsvärda förhållandet, att inom det stora område, som SCUDDERS arbete omfattar, äro funna endast 126 arter dagfjärilar, obetydligt flere, än hvad som finnes inom det vida mindre Skandinavien, men att bland dessa *Hesperidernas* grupp är representerad af icke mindre än 46 arter, då däremot af denna grupp i Skandinavien endast finnes ett fåtal.

Såsom kvarlevande från istiden påvisar SCUDDER de på toppen af Mount Washington i New Hampshire ofvan trädgränsen förekommande arterna af släkten *Oeneis* och *Dasychira*.

Konservator LAMPA visade en samling af synnerligen väl preparerade och vackert uppsatta skalbaggar, bland dem många rariteter, hvilka blifvit insamlade i Göteborgstrakten och förärade till föreningen af dess nitiske och skarpsynte ledamot hr fabriksverkmästaren I. B. ERICSSON i Mölndal vid Göteborg.

Hr LAMPA redogjorde sedan för en ny skadeinsekt, en fjäril af Tortricidernas grupp, *Sericoris antiquana*, hvars larver under sistlidne sommar uppåto »rötterna» (utlöparne, stolonerna) af *Stachys palustris* L., odlad vid Experimentalfältet, där föreningens ledamot direktör E. LINDGREN år 1887 hade fått en riklig skörd af vackra hvita, tjocka Stachys-rötter, men under 1888 års sommar hade skörden slagit fel genom härjningarne af denna lilla ljusgula fjärilslarv, som lefde i rötterna.

Apotekaren H. THEDENIUS omtalade bästa sättet att inlägga cyankalium och gips i s. k. fångstburkar, använda företrädesvis vid fjärilsfångst, och tillkännagaf, att dylika burkar kunde efter skriftlig reqvosition och med iakttagande af giftstadgans föreskrift för öfrigt erhållas å apoteket Korpen i Stockholm.

Löjtnant C. GRILL förevisade en särdeles intressant serie af många individer af skalbaggen *Oryctes nasicornis*, insamlade i sågspånshögarne vid Elfkarleby kronsåg. Serien företedde gradvisa öfvergångar, mellan starkt hornprydda och nästan hornlösa hanar, slutande med en hane, som till yttre formen alldeles liknade den hornlösa honan. Denne hanes könsorgan var dock kraftigt utveckladt.

Ett lifligt meningsutbyte uppstod sedan mellan hrr ADLERZ, LAMPA, GRILL och AURIVILLIUS om olika former af hermafroditism hos insekter.

Oskar Th. Sandahl.

RÉSUMÉ.

(Page 81 du texte.)

Séance du 23 Février 1889.

Le président, M. le professeur O. SANDAHL, annonce la perte sensible faite par la Société en la personne de M. AUGUSTE-EMILE HOLMGREN, professeur à l'École supérieure de sylviculture, mort le dernier jour de l'année dernière. Un article nécrologique spécial sera consacré dans cette Revue à l'éminent entomologiste.

Il est procédé à l'élection de divers nouveaux membres et à la lecture du rapport d'exercice de 1888.

M. le professeur CHR. AURIVILLIUS communique l'expérience récemment faite par lui, qu'un *Sphinx Elpenor* L. dont la chrysalide avait été exposée en février dernier à un froid de — 6° à — 10°, qui l'avait comme gelée, n'en est pas moins sorti plein de vie et de vigueur, une fois que la chrysalide a été replacée au chaud.

Dans le cours de la discussion soulevée par la communication susdite, M. le conservateur LAMPA fait observer qu'il y a fortement à rabattre à l'opinion en vigueur dans le public, que la gelée et le froid font périr des foules de larves d'insectes.

M. AURIVILLIUS donne ensuite le compte-rendu de l'ouvrage de l'entomologiste américain SAMUEL H. SCUDDERS: »*The Butterflies of the Eastern United States and Canada with special reference to New England.*»

M. LAMPA montre une magnifique collection de coléoptères, dont quelques-uns très rares, recueillis aux environs de Gothenbourg, et donnés à la société par l'un de ses membres, M. I. B. ERICSSON, contre-maître de fabrique à Mölndal, près de la ville mentionnée.

M. LAMPA signale un nouvel insecte nuisible, savoir un papillon du groupe des Tortricides, *Sericoris antiquana*, dont les larves ont détruit, l'été dernier, les racines ou stolons de *Stachys palustris* L., cultivés à la ferme expérimentale de l'Académie royale d'agriculture.

M. H. THEDENIUS, pharmacien, mentionne la meilleure manière d'introduire du cyanure de potassium et du gypse dans les bœufs destinés principalement à la prise des papillons.

M. le lieutenant C. GRILL montre une très intéressante série d'individus du *nasicorné* (*Oryctes nasicornis*), recueillis dans les amas de sciure de bois de la scierie d'Elfkärlaby (frontière de l'Upland et du Gestrikland). La série offre des gradations régulières de mâles armés de puissantes cornes, à des mâles presque dépourvus de cet appendice, et à un dernier mâle dont la forme extérieure était presque celle de la femelle dépourvue de cornes, comme on le sait.

La communication de M. GRILL est suivie d'une discussion sur les différentes formes d'hermaphrodisme chez les insectes.

Oscar Th. Sandahl.
